GS0 S6 03 (M)
Exam Code : SOM 6C

সামাজিক লিংগৰ সমাজতত্ত্ব

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

সমাজতত্ত্ব

খণ্ড - ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

প্রাধ্যাপক জ্যোতি প্রসাদ শইকীয়া, ডিব্রুগড় বিশ্ববিদ্যালয় ডিব্রুগড়
ড° নির্মালী গোস্বামী, তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়, তেজপুৰ

সমন্বয়ৰক্ষী ঃ গার্গী গায়ন, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	*অৰিহণা যোগাইছে*	*ভাষান্তৰকাৰী*
৮	মনজিৎ মহন্ত	ড° প্রভাত ভূঞা, ৮
৯,১০,১৩আৰু ১৪	চৈয়দা জলি কাজী	গীতাঞ্জলি মেধি ১১, ১৩ আৰু ১৪
১১	শল্লীশিখা দুৰৰাহ	সীমান্ত বর্মন ৯ , ১০
১২	ময়ুৰী ভাগৰতী	ময়ুৰী ভাগৰতী, ১২

সম্পাদনা ঃ

বিষয়বস্তু ঃ প্রাধ্যাপক জ্যোতি প্রসাদ শইকীয়া, ডিব্রুগড় বিশ্ববিদ্যালয় ডিব্রুগড়
ভাষা সম্পাদনা ঃ ড° নিভাৰাণী ফুকন, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়
গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ গার্গী, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রথম প্রকাশ ঃ জানুৱাৰী, ২০২০
ISBN No. : "978-93-89559-93-4"

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাঁও, ৰাণী গেট, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০১৭
উপ-মুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০০৬; Web : www.kkhsou.in

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা
দূৰ শিক্ষা সংস্থা, বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ৮ ঃ **উত্তৰ ঔপনিৱেশিক কালৰ নাৰী আন্দোলন** ১০৯-১২০
তেলেংগানা আন্দোলন, চিপ্‌কো আন্দোলন আৰু আৰাক্ বিৰোধী আন্দোলন

অধ্যায় ৯ ঃ **মহিলা আৰু স্বাস্থ্য** ১২১-১৩২
সামাজিক লিংগই কেনেকৈ মহিলাৰ স্বাস্থ্যৰ স্থিতিক প্রভাৱিত কৰে সেয়া আলোচনা কৰা হৈছে

অধ্যায় ১০ ঃ **মহিলা আৰু শিক্ষা** ১৩৩-১৪৫
মহিলাৰ সামাজিক স্থিতি উন্নত কৰাত শিক্ষাৰ ভূমিকা , মহিলা শিক্ষাৰ প্রসাৰৰ উদ্দেশ্যেৰে গঠন কৰা বিভিন্ন আয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে

অধ্যায় ১১ ঃ **নাৰী আৰু পৰিৱেশ** ১৪৬-১৫৯
নাৰী আৰু পৰিৱেশৰ মাজৰ সম্পর্ক আৰু পৰিৱেশ সংৰক্ষণ কার্যত মহিলাসকলক অংশীদাৰ কৰি তোলাৰ উদ্দেশ্যেৰে চলা বিভিন্ন ৰাজনৈতিক সংগঠিতকৰণ প্রক্রিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে

অধ্যায় ১২ ঃ **মহিলাৰ প্রতি হোৱা হিংসা** ১৬০-১৭৩
মহিলাক বলপূর্বক গণিকা বৃত্তিত জড়িত কৰোৱা আৰু যৌতুক দাবী আদিৰ দৰে হিংসাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে

অধ্যায় ১৩ ঃ **সামাজিক লিংগ, আইন আৰু মানৱ অধিকাৰ** ১৭৪-১৮৭
সামাজিক লিংগভিত্তিক সমতা নিশ্চিত কৰিবলৈ থকা বিভিন্ন আইন আৰু সাংবিধানিক সা- সুবিধাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে

অধ্যায় ১৪ ঃ **সামাজিক লিংগভিত্তিক বিত্ত আবণ্টন পৰিকল্পনা** ১৮৮-২০০
সামাজিক লিংগভিত্তিক বিত্ত আবণ্টন পৰিকল্পনাৰ অর্থ, উদ্দেশ্য আৰু ভাৰতত ইয়াৰ প্রয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে

প্রসঙ্গ পুথি ২০১

খণ্ড পৰিচয়

সামাজিক লিংগৰ সমাজতত্ত্ব শীৰ্ষক পাঠ্যবিষয়ৰ এইটো হ'ল দ্বিতীয় খণ্ড। এই খণ্ডটোত মুঠ ৭ টা অধ্যায় সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।

খণ্ডটোৰ প্ৰথম আৰু পাঠ্যবিষয়ৰ অষ্টম অধ্যায়টোৰ শিৰোনাম হ'ল 'উত্তৰ ঔপনিৱেশিক কালৰ নাৰী আন্দোলন'। এই অধ্যায়ত তেলেংগানা আন্দোলন, চিপ্‌কো আন্দোলন আৰু আৰাক্ বিৰোধী আন্দোলনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

নৱম অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'মহিলা আৰু স্বাস্থ্য'। ইয়াত সামাজিক লিংগই কেনেকৈ মহিলাৰ স্বাস্থ্যৰ স্থিতিক প্ৰভাৱিত কৰে সেয়া আলোচনা কৰা হৈছে।

দশম অধ্যায় 'মহিলা আৰু শিক্ষা'ত মহিলাৰ সামাজিক স্থিতি উন্নত কৰাত শিক্ষাৰ ভূমিকা আৰু মহিলা শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ উদ্দেশ্যেৰে গঠন কৰা বিভিন্ন আয়োগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

একাদশ অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'নাৰী আৰু পৰিৱেশ'। ইয়াত নাৰী আৰু পৰিৱেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আৰু পৰিৱেশ সংৰক্ষণ কাৰ্যত মহিলাসকলক অংশীদাৰ কৰি তোলাৰ উদ্দেশ্যেৰে চলা বিভিন্ন ৰাজনৈতিক সংগঠিতকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

মহিলাৰ প্ৰতি হোৱা হিংসা' নামৰ দ্বাদশ অধ্যায়ত মহিলাক বলপূৰ্বক গণিকা বৃত্তিত জড়িত কৰোৱা আৰু যৌতুক দাবী আদিৰ দৰে হিংসাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

ত্ৰয়োদশ অধ্যায় 'সামাজিক লিংগ, আইন আৰু মানৱ অধিকাৰ'ত সামাজিক লিংগভিত্তিক সমতা নিশ্চিত কৰিবলৈ থকা বিভিন্ন আইন আৰু সাংবিধানিক সা- সুবিধাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

চতুৰ্দশ অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'সামাজিক লিংগভিত্তিক বিত্ত আবণ্টন পৰিকল্পনা'। ইয়াত সামাজিক লিংগভিত্তিক বিত্ত আবণ্টন পৰিকল্পনাৰ অৰ্থ, উদ্দেশ্য আৰু ভাৰতত ইয়াৰ প্ৰয়োগ সম্পৰ্কে বহলাই আলোচনা কৰা হৈছে।

এই খণ্ডটো অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ সোঁ তথা বাওঁফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব। এইবোৰত মূল পাঠত থকা নতুন শব্দ আৰু পৰিভাষাসমূহৰ অৰ্থ সন্নিৱিষ্ট হৈছে। সেইদৰে — 'জানি থোৱা ভাল' বাকচবোৰত মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ তথ্যৰ সম্ভেদ আছে। প্ৰতিটো অধ্যায়ত থকা 'চিন্তা-চৰ্চা কৰক'সমূহে অধ্যয়ন অধিক সক্ৰিয় আৰু ফলপ্ৰসূ হোৱাত সহায় কৰিব। আকৌ, 'অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ'যোগে আগবঢ়োৱা প্ৰশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্ৰগতি সম্পৰ্কে স্ব-পৰীক্ষণৰ সুবিধা দিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্ৰশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া 'অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান'ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন বিষয়সমূহৰ বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে 'অধিক জানিবলৈ' শিতানত উল্লেখ থকা গ্ৰন্থসমূহ সাৱথিস্বৰূপ। অধ্যায়বোৰৰ শেষত 'আৰ্হি প্ৰশ্ন' হিচাপে কেইটিমান প্ৰশ্নৰ আৰ্হিও তুলি দিয়া হৈছে। শেষৰ অধ্যায়টিৰ পাছত কেইখনমান 'প্ৰসঙ্গ পুথি'ৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে। সেই কেইখন পুথিৰ সহায়েৰেই মূলতঃ এই খণ্ডত উল্লেখ থকা অধ্যায়সমূহ প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। আপোনালোকে বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেইকেইখন পুথি অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।